

Nåtlimning

Nåtlimning är en bra metod för att stabilisera en kravellbyggd båt som sprucket upp. Det kan göras både över och under vattenlinjen, men båten måste vara hel och väl hopskruvad och ganska torr i bordläggningen, ca 15% fuktkvot.

Om mer än något enstaka spant är sprucket eller om bordläggningen i botten inte ligger an ordentligt mot spanten och bottenstockarna är det ingen idé att limma innan det är åtgärdat. Och om kölbultarna och kölplankan är dåliga måste de bytas först.

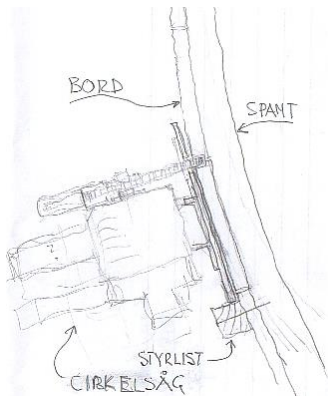
Uppspruckna nåt är lätta att se, men när man väl gör jobbet är det bra att ta alla nåt, från förstäv till akterstäv. Här visar vi nåtlimning över vattenlinjen. Det går till på samma sätt i botten, men man behöver inte vara lika noga eftersom det är en yta som ska målas. Om möjligt bör båten vändas eller tippas så att du får en vettig arbetsställning.

För att såga upp nåten använder man en cirkelsåg....

...eller en lamellfräs som är lite lättare att arbeta med. Mät först upp avståndet exakt från verktygets kant till klingan och spika upp styrlistor så att du sågar rätt. Prova först på en lös träbit och kör sedan lugnt med ett stadigt grepp. Du ska in till ungefär två tredjedelar av bordens tjocklek, dvs ca 10 mm på en andunge. Ta ca 5 mm första gången och kör sedan en gång till. Lossa styrlisterna försiktigt när nåten är uppsågade.

Så här kan det se ut i genomskärning när du sågar. Helst bör klingan vara lite konad så att bredden blir 3-4 mm vid ytan och smalare längre in.

När man nåtlimmar i botten kan man behöva låta de uppsågade nåten torka ut någon vecka för att träet ska komma ned i rätt fuktkvot.

Nästa steg är att hyvla upp mahognylister och passa in dem och justera dem. Välj en mahogny som är så lik båtens som möjligt. I ändarna avrundas listerna efter klingans form.

I botten bör det här göras när träet torkat ut, eftersom nåten vidgas när båten torkar.

Tejpa gärna längs de uppsågade nåten innan du limmar. Det underlättar rengöringen efteråt.

När listerna är klara är det dags att blanda till epoxilim och stryka ut det i de uppsågade nåten och på listerna. Efter att ha blandat i förtjockningsmedel stryker du en gång till flödigt i nåten. Tryck in listerna och banka in dem lite lätt. Det är bra om man kan se att det kommer ut lite lim även på insidan. Vid ändarna kan du behöva spik som böjs för att hålla listen på plats.

Så här kan det se ut i genomskärning. När limmet härdat kan du dra ut spikarna och skrapa bort överflödigt lim.

Måste man verkligen såga upp så brett? De klingor som finns är ca 4 mm breda och limmet fäster bättre när man kommer in till opåverkat trä. Men det går också att kratsa ur nåten för hand med ett bågfilmsblad eller liknande och ha betydligt smalare lister. En fördel med det är ju att det alltid går att limma om nåten med bredare lister.

Nu har du en massa spikhål efter styrlisterna och spikarna vid ändarna av listerna. Även om du använt klen spik så bör man fylla igen hålen. Tälj ut flisor ur en mahognybit, doppa dem i lim och tryck in dem i hålen. Eller använd runda tandpetare, det spelar inte så stor roll att det är mahogny. När limmet härdat kapar du flisorna försiktigt.

Listerna måste förstås också bearbetas så att de kommer att ligga i liv med bordläggningen. Här måste man vara lite försiktig, särskilt om man inte tänkt slipa ner fribordet. I början kan man använda en liten putshyvel, ett multiverktyg med smalt blad eller t o m en fin fogsvans. Avsluta med sickel som du filar så vass som möjligt och drar upprepade gånger tills du är nere i liv med borden. Det gör inget om du kommer ner i det översta lackskiktet, men undvik att skrapa igenom lacken!

Så här kan det se ut när du är klar. Stryk bets med fin pensel några gånger innan du lackar, men kom ihåg att...

...mahognylisterna mörknar första året. Så det gör inte så mycket om det ser ut så här när du sjösätter. Vill du slipa ned fribordet så vänta till nästkommande år, då har listernas färgton stabiliserats.

Har du bara limmat något enstaka nåt bör du satsa på att betsa in det i bordläggningens färg i stället för att slipa bort all lack. Vi har ju bara 15 mm och bordläggningen blir tunnare för varje gång man slipar rent. Man måste ju ned till obetsat trä för att färgtonen ska bli jämn.